

AKCIJSKI PROGRAM

ALKOHOL, DROGE in PSIHOAKTIVNE SNOVI

Termini:

5. do 11. junij 2017

6. do 12. november 2017

11. do 24. december 2017

1. UVOD

NACIONALNA AKCIJA ALKOHOL, DROGE in PSIHOAKTIVNE SNOVI

Na podlagi Resolucije Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje 2013 - 2022 (NPVCP) država stremi v smeri doseganja skupnega evropskega cilja »Vizija nič«. Za doseg cilja tega cilja NPVCP vključuje tudi ukrepe preprečevanje vožnje pod vplivom alkohola, prepovedanih drog in drugih psiho-aktivnih snovi.

V zadnjih letih so bili narejeni nekateri pomembni koraki v smeri učinkovite alkoholne politike, ki ne pokriva samo področje prometa, ampak uporabe alkohola na splošno v družbi. Namreč pomembno je zavedanje, da je problematika alkohola v prometu samo odraz širšega odnosa družbe do uživanja in porabe alkohola, kjer se Slovenija uvršča visoko glede na količino popitega alkohola na prebivalca.

V zadnjih petih letih smo v Sloveniji uvedli nekaj dodatnih ukrepov na področju zmanjševanja tveganja zaradi alkohola v prometu. Z uvedbo rehabilitacijskih programov, ki se jih letno udeleženi približno 5.000- 6.000 voznikov, se posebej in strokovno obravnava prav kršitelje, ki so vozili pod vplivom alkohola s presežno stopnjo (nad 1,1 promila) v prometu. Prav tako smo v lanskem letu podprli implementacijo novejših ukrepov, kot so alkoholne ključavnice za kršitelje, ki ponovijo prekršek vožnje pod vplivom alkohola. Izvajajo se različne medijske aktivnosti, ter podpora projektom nevladnih organizacij v povezavi s problematiko alkohola v prometu.

Z uveljavitvijo sprememb prometne zakonodaje v zadnjih petih letih, ki po novem vključuje tudi zdravstvene ukrepe, se je v letih 2013 – 2014 zmanjšalo tudi število prometnih nezgod, v katerih je bil prisoten alkohol. Vendar pa je v zadnjih dveh letih alkohol v prometu ponovno v porastu, zato je nujen celovit pristop na področju preprečevanja tvegane uporabe alkohola, prepovedanih drog in drugih psiho-aktivnih snovi. Tudi Alkoholna politika in raziskave kažejo, da se je uporaba alkohola med prebivalci ponovno povečala na 11,5 l čistega alkohola za vse nad 15 leti starosti.

Dolgoletna nacionalna akcija za preprečevanje vožnje pod vplivom alkohola, drog in drugih psiho-aktivnih snovi se izvaja v sodelovanju različnih ministrstev, Javne agencije RS za varnost prometa, Policije, drugih nadzorstvenih organov ter nevladnih organizacij. V času akcije bodo potekale številne preventivne in medijske aktivnosti, izvajajo se poostreni nadzori s strani policije in pristojnih inšpekcijskih služb, v akciji pa že vrsto let uspešno sodelujejo tudi nevladne organizacije. Nekatere aktivnosti se izvajajo preko celega leta, saj pomenijo celovito obravnavo problematike alkohola in povezanosti s prometom.

Osnovni namen akcije je zmanjšati število prometnih nesreč pod vplivom alkohola, prepovedanih drog in drugih psiho-aktivnih snovi, ter zmanjšati posledice teh prometnih nesreč. Aktivnosti na nacionalni ravni bodo skladno z Obdobnim načrtom za leto 2017 potekale v naslednjih terminih:

5. do 11. junij 2017

6. do 12. november 2017

11. do 24. december 2017

2. CILJI

Glede na namen akcije so v akciji opredeljeni naslednji cilji:

1. ZMANJŠANJE DELEŽA POVZROČITELJEV PROMETNIH NESREČ NA SLOVENSКИH CESTAH, KI SO POD VPLIVOM ALKOHOLA, PREPOVEDANIH DROG IN DRUGIH PSIHOAKTIVNIH SNOVI

V zadnjih letih je število voznikov pod vplivom alkohola in prepovedanih drog med povzročitelji prometnih nesreč približno nekaj manj kot 10 %. Še vedno so problematični kršitelji povratniki, mladi vozniki in vozniki v starostno skupini 24 do 34 let.

2. ZMANJŠANJE ŠTEVILA PROMETNIH NESREČ, PRI KATERIH JE KOT SEKUNDARNI DEJAVNIK PRISOTEN ALKOHOL, PREPOVEDANE DROGE ALI DRUGE PSIHOAKTIVNE SNOVI

Število prometnih nesreč, pri katerih je kot sekundarni dejavnik prisoten alkohol, se je v zadnjih letih zmanjšalo, vendar za zadnji leti opazimo ponoven porast. Ključni vzroki prometnih nesreč, s katerimi se povezuje vožnja pod vplivom alkohola in drog ostajajo prehitra vožnja oz. neprilagojena hitrost, stran in smer vožnje, v manjši meri pa tudi premiki z vozilom in odvzem prednosti.

3. ANALIZA STANJA

Eden od ključnih problemov, ki je povezan z uporabo alkohola, prepovedanih drog in drugih psihoaktivnih snovi je število prometnih nesreč. Po podatkih iz analize stanja na tem področju so ključne ugotovitve naslednje:

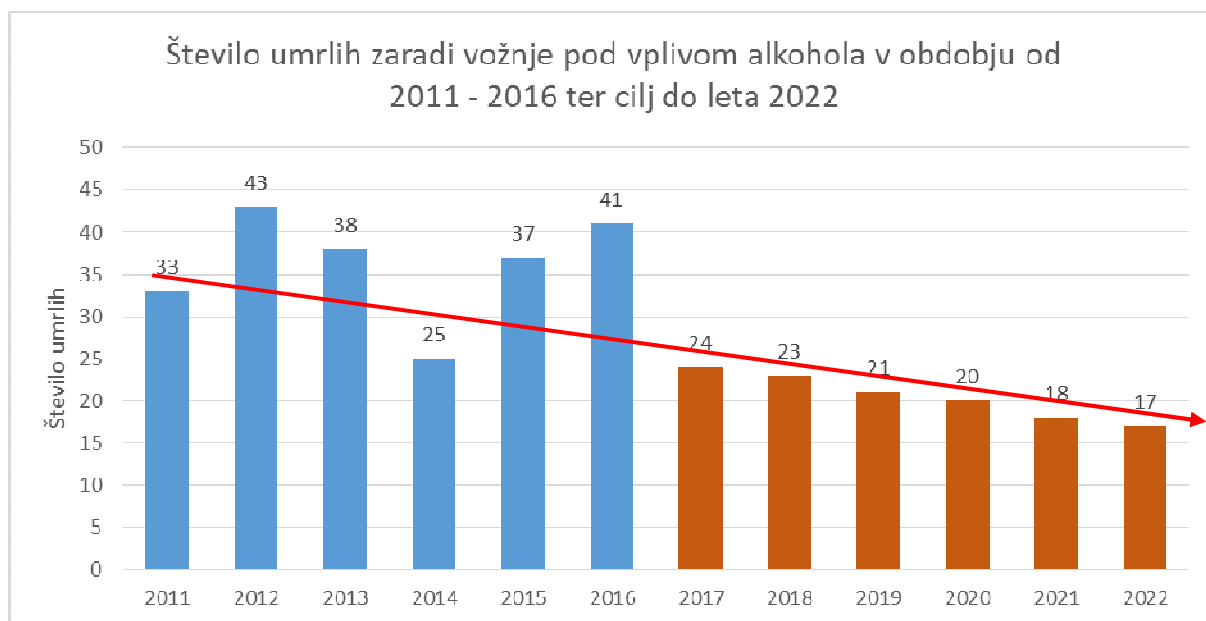
- približno vsaka deseta prometna nesreča nastane kot posledica vožnje pod vplivom alkohola, pri prometnih nesrečah s smrtnim izidom pa povprečno vsaka tretja;
- alkohol vsako leto samo v Evropi povzroči skoraj 20.000 mrtvih v prometnih nesrečah;
- posebej izpostavljeni tveganju za povzročitev prometne nesreče pod vplivom alkohola so osebe v starosti od 24 do 34;
- polovica udeležencev, ki vozijo pod vplivom alkohola, je starih od 18 do 44 let, pri tem pa je velika večina moških.

Največ prometnih nesreč pod vplivom alkohola se sicer zgodi ob koncih tedna ob petkih in sobotah in v poznih nočnih in zgodnjih jutranjih urah, in sicer jih je največ na cestah v naseljih in v njihovi bližini (regionalne in lokalne povezave). Vse pogosteje so alkoholizirani vozniki odkriti tudi pri vožnji na avtocestah in hitrih cestah. Kljub nadzoru se alkohol v povezavi s cestnim prometom pojavlja zlasti med populacijo v starosti med 18 in 54 leti, najbolj pa izstopa starostna skupina med 24 in 34 leti. Po

vrsti udeležencev so v prometnih nesrečah najpogostejše udeleženi vozniki osebnih vozil, pogoste dejavnik tveganja pa je tudi pri pešcih, kolesarjih in motoristih. Alkohol je najpogosteje sovzrok skupaj s hitrostjo in nepravilno stranjo ali smerjo vožnje.

Evropska komisija kot primere dobre prakse za zmanjševanje prometnih nesreč, ki nastanejo zaradi uporabe alkohola predlaga: zmanjšanje najvišje dovoljene meje koncentracije alkohola v krvi na 0,5 g/l (za mlade voznike še nižje - 0,2 g/l oz. popolna treznost), redna in naključna preverjanja alkoholiziranosti voznikov, odvzem vozniškega dovoljenja ob morebitni alkoholiziranosti ter obsežne kampanje, ki so namenjene informiranju, osveščanju in izobraževanju splošne populacije. **Celovito in dosledno izvajanje omenjenih ukrepov je praviloma visoko učinkovito, kar potrjujejo številne raziskave in študije.** Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje, Policijo, inšpekcijskimi službami in drugimi organi ter nevladnimi organizacijami so zadnja leta v okviru nacionalnih akcij izvajali aktivnosti za javnost in medije ter objavljali priporočila za voznike. Navedene aktivnosti so bile medijsko izjemno odmevne.

Dokazano je, da so najpogostejši dejavniki tveganja za prometno nesrečo značilnosti voznika in predvsem njegovo obnašanje. Alkohol, prepovedane droge ter druge psiho-aktivne snovi vplivajo na spremembo voznških sposobnosti in slog vožnje, zato prispevajo k večjemu tveganju za nastanek prometne nezgode, nekatere raziskave pa nakazujejo tudi pomemben vpliv alkohola na težo poškodbe v prometni nesreči.

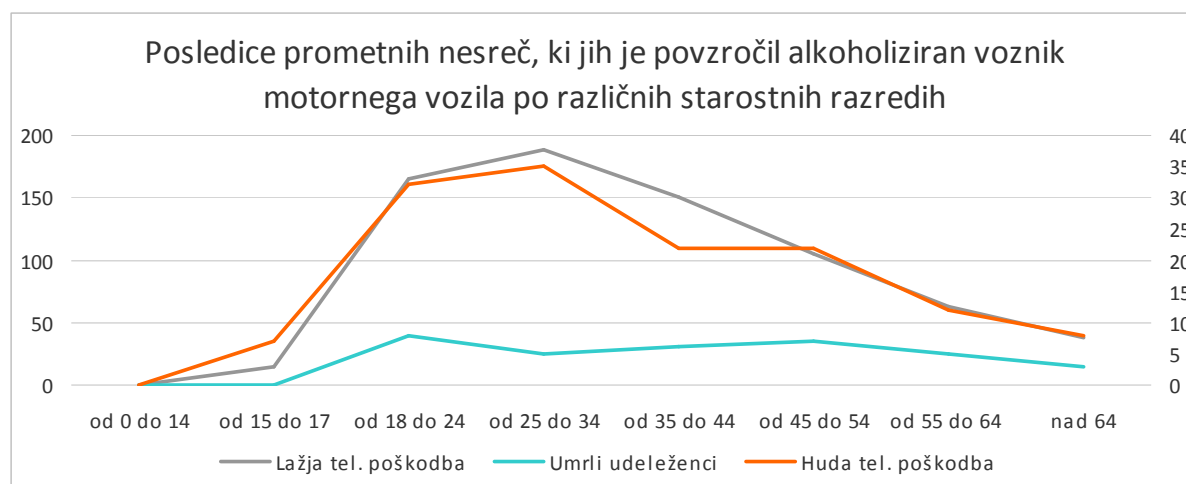
Slika 1: Število mrtvih v prometnih nesrečah zaradi vožnje pod vplivom alkohola – cilj do leta 2022.

Po statističnih podatkih (AVP, 2017) se je v Sloveniji v letu 2016 zgodilo 1.870 prometnih nesreč, ki jih je povzročil alkoholiziran udeleženec. Število omenjenih prometnih nesreč se je povečalo za 24 %. V lanskem letu je zaradi alkoholiziranih povzročiteljev prometnih nesreč umrlo 41 udeležencev, kar pomeni povečanje za 11 %. V prometnih nesrečah, ki jih je povzročil alkoholiziran udeleženec, se je 175 udeležencev hudo telesno poškodovalo – povečanje kar za 32 %, 834 udeležencev pa je bilo lažje

telesno poškodovanih – povečanje za 25 %. V zadnjem petletnem obdobju se je število nesreč in teža posledic povezanih z alkoholom sicer znižalo, vendar je bil v letu 2016 alkohol prav pri najhujših nesrečah s smrtnim izidom veliko bolj prisoten.

Tabela 1: Število prometnih nesreč s prisotnostjo alkohola glede na težo posledic.

LETO	Št. prometnih nesreč	Št. prometnih nesreč s telesno poškodbo	Poškodbe			Skupaj poškodbe (H+L)
			Smrt	Huda tel. poškodba	Lažja tel. poškodba	
2011	1845	793	35	164	865	1029
2012	1832	846	43	184	888	1072
2013	1651	713	38	131	785	916
2014	1526	621	25	138	643	781
2015	1511	632	37	133	667	800
2016	1870	786	41	175	834	1009
primerjava 16/12	2%	-7%	-5%	-5%	-6%	-6%
primerjava 16/15	24%	24%	11%	32%	25%	26%

Slika 2: Posledice prometnih nesreč zaradi alkohola po starosti. .

Delež alkoholiziranih povzročiteljev prometnih nesreč, v primerjavi z vsemi povzročitelji prometnih nesreč se je v zadnjem letu povišal in sicer na 10,4 %, podoben je tudi za mlade voznike (9,9 %), nekoliko nižji pa pri mladostnikih 15- 17 let (9,3 %). Delež alkoholiziranih povzročiteljev prometnih nesreč s smrtnim izidom se je v letu 2016 povečal na 32 %. **(Tabela 2). Povprečna stopnja alkohola v krvi, tistih, ki so povzročili prometno nesrečo s smrtnim izidom, pa se je v primerjavi s prejšnjimi leti nekoliko znižala, vendar še vedno znaša izredno visokih 1,44 g alkohola /kg krvi.**

Tabela 2: Število prometnih nesreč s smrtnim izidom, število in delež alkoholiziranih povzročiteljev ter povprečna stopnja alkoholiziranosti povzročiteljev.

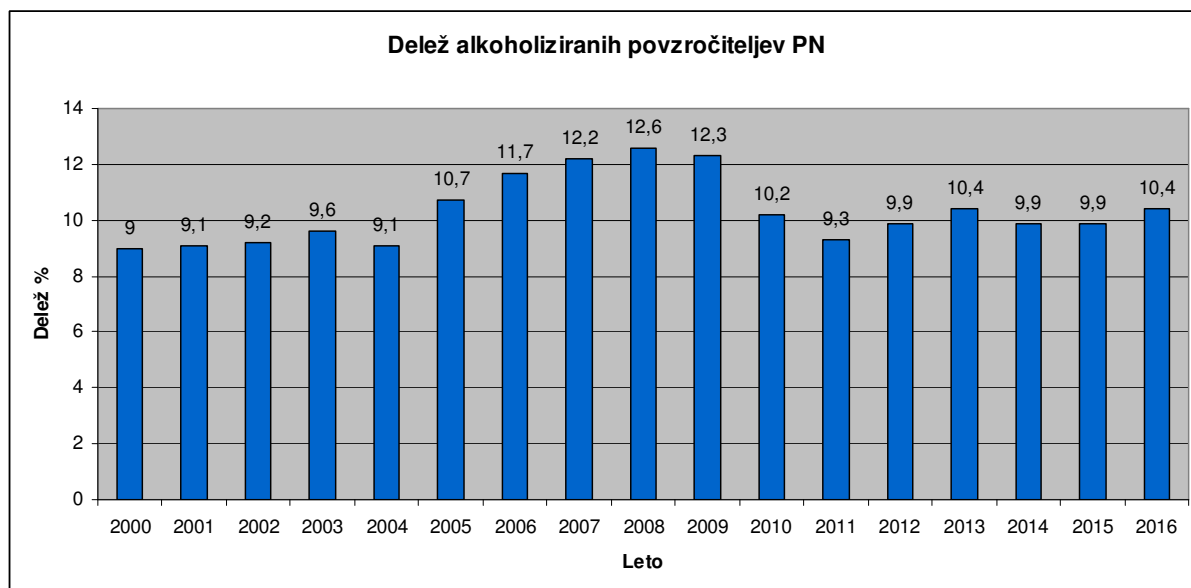
Leto	Št. PN s smrtnim izidom	Št. PN s smrtnim izidom - povzr. alkoholiziran	Delež PN alko. Povzr.	Povp. St. alkohola v krvi (g/kg)
2000	290	112	39%	1,74
2001	243	101	42%	1,65
2002	240	92	38%	1,64
2003	220	84	38%	1,6
2004	253	97	38%	1,59
2005	229	83	36%	1,62
2006	233	97	42%	1,62
2007	264	109	41%	1,63
2008	200	71	36%	1,62
2009	154	51	33%	1,51
2010	127	46	36%	1,51
2011	129	31	24%	1,46
2012	122	43	35%	1,55
2013	116	35	30%	1,62
2014	97	23	24%	1,54
2015	112	34	30%	1,44
2016	125	40	32%	1,44

Največ alkoholiziranih povzročiteljev prometnih nesreč je v starostni skupini med 18. in 24. letom ter 24 in 34 let (skupaj skoraj 46 % med povzročitelji nesreč s smrtjo ali hudo poškodbo).

Stanje po vrsti ceste se bistveno ne spreminja. Največ prometnih nesreč pod vplivom alkohola kot sovzrokom se zgodi na cestah v naseljih in v njihovi bližini (regionalne in lokalne povezave).

Tabela 3: Število alkoholiziranih povzročiteljev po starosti.

Starostni razred	Št. povzročenih prometnih nesreč - vozniki motornih vozil	Posledice, ki so jih utrpeli vsi udeleženci			Št. prometnih nesreč/10
		Umrli udeleženci	Huda tel. poškodba	Lažja tel. poškodba	
od 0 do 14	1	0	0	0	0,1
od 15 do 17	20	0	7	14	2,0
od 18 do 24	283	8	32	165	28,3
od 25 do 34	425	5	35	188	42,5
od 35 do 44	343	6	22	150	34,3
od 45 do 54	309	7	22	105	30,9
od 55 do 64	207	5	12	63	20,7
nad 64	117	3	8	38	11,7
	1705	34	138	723	170,5

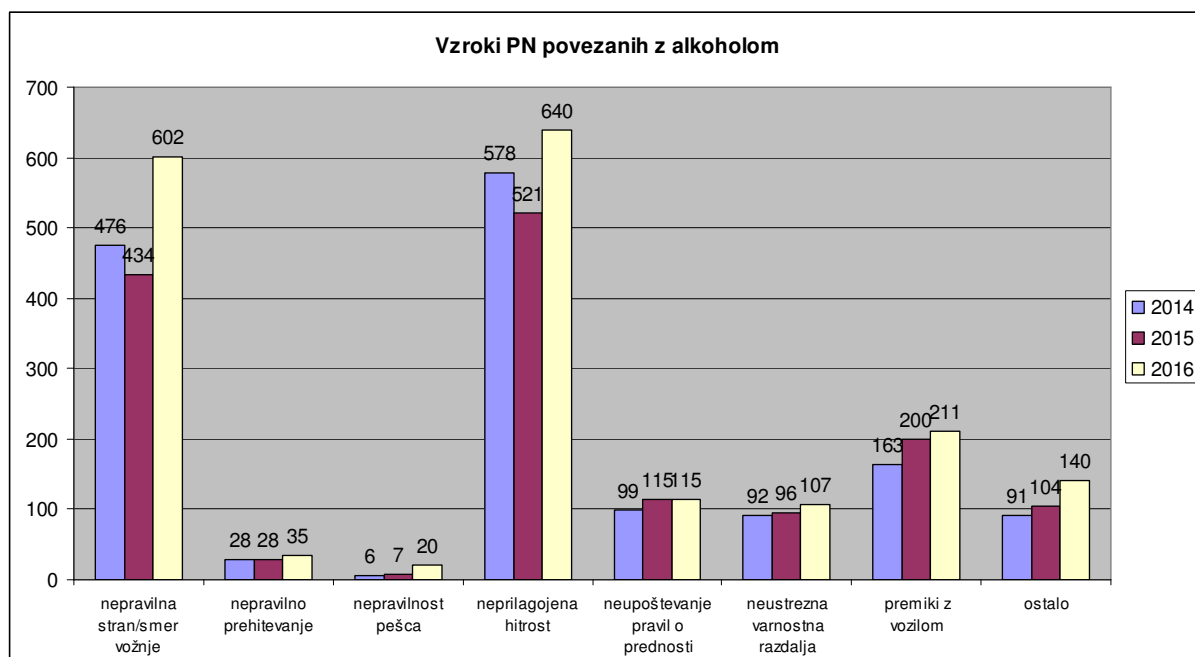
Slika 3: Delež alkoholiziranih povzročiteljev prometnih nesreč na slovenskih cestah glede na vse povzročitelje prometnih nesreč.

Kot sovzrok se je alkohol pojavil prav pri vseh primarnih vzrokih prometnih nesreč (najpogosteje skupaj s hitrostjo in nepravilno smerjo ali stranjo vožnje) (Slika 2). **Delež alkoholiziranih povzročiteljev prometnih nesreč v povezavi s posameznim vzrokom je največji pri hitrosti (34,2 %), nepravilni strani ali smeri vožnje (32,2 %), nepravilnimi premiki vozila (11,3 %), neupoštevanju pravil prednosti (6,1 %) itd.**

Glede na težo posledic prometnih nesreč povezanih z alkoholom pa izstopajo z najhujšimi posledicami nesreče z neprilagojeno hitrostjo (49,1 %) ter nepravilna stran/smer vožnje (27,8 %), pri ostalih vzrokih pa so posledice blažje.

Tabela 4. Teža posledic prometnih nesreč z alkoholom glede na primarne vzroke PN.

Vzrok	Št. prometnih nesreč	Posledice		Skupaj H+S	Delež %
		H	S		
nepravilna stran/smer vožnje	602	49	11	60	27,78
nepravilno prehitavanje	35	6		6	2,78
nepravilnost pešča	20	8	4	12	5,56
nepravilnosti na vozilu	3			0	0,00
nepravilnosti v tovoru	2			0	0,00
neprilagojena hitrost	640	90	16	106	49,07
neupoštevanje pravil o prednosti	115	9	5	14	6,48
neustrezna varnostna razdalja	107	1		1	0,46
ostalo	135	10	5	15	6,94
premiki z vozilom	211	2		2	0,93
SKUPAJ	1870	175	41	216	100,00

Slika 4: Število alkoholiziranih povzročiteljev po vzrokih prometnih nesreč

NADZOR

Z namenom povečanja stopnje pričakovanja med vozniki, da bodo ob morebitni vožnji pod vplivom alkohola ali mamil pri vožnji odkriti, bodo aktivnosti usmerjene zlasti v bližino gostinskih lokalov, zabavišnih prostorov in v kraje, kjer se zadržuje večje število ljudi. Akcija bo potekala v mesecu juniju, ki je poln najrazličnejših zabavnih prireditev za mlade, ki so najbolj kritična starostna skupina glede vožnje pod vplivom alkohola ali drog, nadaljevala pa se bo v jesenskih in zimskih mesecih, ko znova nastopijo kritična obdobja v letu, kot sta martinovanje in prednovoletni čas.

Tabela 5: Ukrepi Policije v letih 2014 - 2016

VRSTA UKREPA	2014	2015	2016
Odrejen alkotest	384.198	322.855	293.821
Rezultat pozitiven	13.883	11.651	10.869
Delež pozitivnih	3,60 %	3,61 %	3,7 %
Odrejen strokovni pregled – mamila	788	145	236
Rezultat pozitiven	251		
Delež pozitivnih	31,80%		
Število pridržanih po ZPrCP [1]	455	466	310
Začasni odvzem vozniškega dovoljenja	6.900		
Število prometnih nesreč	18.314	15433	15612
Število alkoholiziranih povzročiteljev	1.533	1517	1872
Povprečna koncentracija alkohola	1,45	1,44	1,44

Policisti so v letu 2016 (2015) odredili 293.821 (322.855) alkotestov, od tega 22.773 (22.504) v prometnih nesrečah. Od vseh odrejenih je bilo 10.869 (11.651) pozitivnih. Policisti so odredili tudi 912 (728) strokovnih pregledov na droge ali druge psiho-aktivne snovi od katerih je bilo 236 (145) pozitivnih. Od skupaj 15.612 (15.433) povzročiteljev prometnih nesreč je bilo 1.872 (1.517) pod vplivom alkohola in 93 (57) pod vplivom drog oz. drugih psiho-aktivnih snovi. Alkoholizirani povzročitelji prometnih nesreč so povzročili 40 (33) prometnih nesreč s smrtnim izidom. Zaradi vožnje pod vplivom alkohola je bilo pridržanih 310 (466) udeležencev, v 5.188 (6.032) primerih pa je bilo odstopljeno od pridržanja.

Tabela 6: Odstotek pozitivnih alkotestov od 2001 – 2016

Leto	Vsi alkotesti	Pozitivni	Odstotek
2001	180.486	36.313	20,12 %
2002	188.326	34.759	18,45 %
2003	242.065	34.336	14,18 %
2004	255.434	31.740	12,43 %
2005	246.611	22.289	9,03 %
2006	323.649	25.883	7,99 %
2007	386.811	28.070	7,25 %
2008	405.975	23.745	5,84 %
2009	435.590	20.337	4,67 %
2010	406.705	19.102	4,70 %
2011	387.433	17.537	4,53 %
2012	330.315	12.918	3,91 %
2013	379.669	14.226	3,74 %
2014	384.198	13.883	3,61 %
2015	320.913	11.641	3,62 %
2016	293.821	10.869	3,7 %

Ob približno enakem številu izvedenih alkotestov, je bilo leta 2007 7,3 % pozitivnih, leta 2015 3,6 % pozitivnih, leta 2016 pa je bilo 3,7 % pozitivnih.

STANJE V LETU 2017

V prvih štirih mesecih leta 2017 je število prometnih nesreč s prisotnostjo alkohola v splošnem nekoliko upadlo glede na enako obdobje v preteklem letu in sicer za 20 %, prav tako se je nekoliko zmanjšalo število umrlih in hudo poškodovanih zaradi alkoholiziranosti povzročitelja nesreče.

Tabela 7: Prisotnost alkohola v PN za obdobje januar – september 2017.

LETO	Št. prometnih nesreč	Št. prometnih nesreč s telesno poškodbo in smrtjo	Poškodbe			Skupaj poškodbe (H+L)
			Smrt	Huda tel. poškodba	Lažja tel. poškodba	
1.1.2013 - 30.9.2013	1201	546	27	112	582	694

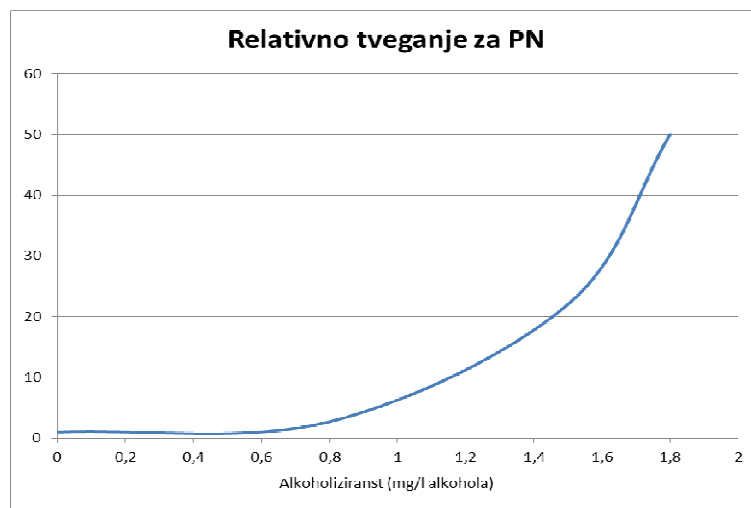
1.1.2014 - 30.9.2014	1116	471	15	109	480	589
1.1.2015 - 30.9.2015	1078	468	26	105	492	597
1.1.2016 - 30.9.2016	1353	586	33	134	604	738
1.1.2017 - 30.9.2017	1136	479	26	99	474	573
primerjava 17/13	-5%	-12%	-4%	-12%	-19%	-17%
primerjava 17/16	-16%	-18%	-21%	-26%	-22%	-22%

MEDNARODNA PRIMERJAVA

Po statističnih podatkih (SafetyNet, 2009a; Podda, ETSC, 2012; DaCoTa, 2012) je v povprečju alkohol na evropskih cestah prisoten pri 25 % prometnih nesreč s smrtnimi žrtvami, čeprav je po ocenah samo 1-3 % vseh poti v Evropi prevožen s strani voznikov pod vplivom alkohola z 0,5 g/kg ali več alkohola v krvi. Na ravni EU se ocenjuje, da je zaradi alkoholiziranosti voznikov nad dovoljeno stopnjo povzročenih kar 30-40 % smrtnih žrtev v prometu (ESCAPE, 2002; Ulleberg, Vaa, 2009; Podda, ETSC, 2012). Za Slovenijo je ta delež v povprečju za zadnjih pet let približno 28 - 30 % (AVP, 2015). Glede na spol so moški veliko bolj pogosto alkoholizirani v prometu kot ženske (SafetyNet, 2009a; DaCoTA, 2012).

4. PROBLEMATIKA ALKOHOLA V PROMETU

V meta-analizi različnih študij so Vaa in sodelavci (2003, po Ulleberg in Vaa, 2009) ocenili relativno tveganje voznikov pod vplivom zdravil na okrog 1,58 (kar pomeni za 58 % večje tveganje za povzročitev prometne nesreče v primerjavi s treznim voznikom), 1,96 za prepovedane droge ter kar 2,00 za vožnjo pod vplivom alkohola. S povečevanjem stopnje alkoholiziranosti voznika se močno povečuje tudi verjetnost udeležbe v prometni nesreči in sicer je ta odnos eksponenten (Slika 3). Verjetnost nesreče, v primerjavi s treznim voznikom, je pri 0,8 g/kg 2,7-krat višja, pri 1,5 g/kg alkohola pa že 22-krat višja. Poleg večje verjetnosti nastanka prometne nesreče se s stopnjo alkoholiziranosti povečuje tudi teža posledic prometnih nesreč, tako je verjetnost nesreče s smrtno žrtvijo pri alkoholiziranosti 1,5 g/kg približno 200-krat višja v primerjavi s treznim voznikom (SafetyNet, 2009a; DaCota, 2012).

Slika 5: Prikaz odnosa med alkoholiziranostjo in tveganjem za nastanek prometne nesreče (po Compton idr., 2002, DaCoTa, 2012).

Ključni vpliv alkohola na sposobnosti vožnje in tudi pri drugih udeležencih so predstavljeni v preglednici. Pomembno je, da se vpliv alkohola kaže že pri nižjih količinah, ko posameznik še ne ocenjuje, da je pod vplivom alkohola. Vendar alkohola vpliva zaznavo, presojo, odločanje, kar je izredno pomembno v kritičnih situacijah.

Tabela 8: Prikaz učinkov alkoholiziranosti po stopnjah na sposobnost vožnje (SafetyNet, 2009a).

Koncentracija alkohola g/kg krvi oz. mg/l zraka	Posledice
0,2 g/kg ali 0,1 mg/l	<ul style="list-style-type: none"> • Poslabša se sposobnost opazovanja premikajočih se luči.
0,3 g/kg ali 0,14 mg/l	<ul style="list-style-type: none"> • Poslabša se sposobnost globinskega opazovanja in s tem pravilne izbire varnostne razdalje. • Zmanjša se kritičnost do lastnega ravnanja in samokontrola. • Poveča se pripravljenost za tveganje, lahko tudi agresivnost.
0,5 g/kg ali 0,24 mg/l	<ul style="list-style-type: none"> • Pojavi se rdeča slepota (slabša zaznava rdeče luči na semaforju in zavornih luči), • Zmanjšuje se sposobnost hitrega preusmerjanja pogleda z enega predmeta na drugega, • Pridobi se občutek, da so predmeti bolj oddaljeni, kot so v resnici, • Podaljša se reakcijski čas, • Pojavijo se motnje ravnotežja, • Pojavijo se napačne ocene hitrosti vozil, • Voznik se vedno težje prilagaja naglim svetlobnim spremembam. • Večina ljudi pri doseženi stopnji 0,5 g/kg ne zmore odločitve, da ne bo popila ničesar več.
0,8 g/kg ali 0,38 mg/l	<ul style="list-style-type: none"> • Bistveno se poslabša možnost koncentracije • Do 25 % se zmanjša ostrina vida • Pojavi se ožjenje vidnega polja in t. i. tunnelski vid, • Reakcijski čas se podaljša za 35 - 50 %, • Pojavi se stanje evforije • Voznik se ne kontrolira več in precenjuje svoje sposobnosti • Bistveno se poslabšajo zmožnosti prostorske zaznave in ocene oddaljenosti vozil in predmetov, ki se približujejo • Voznik ne zmore več usmerjati pogleda

Višje koncentracije

- Povečuje se število napak, zgoraj navedeni učinki so še močnejši.
-

Po podatkih raziskav in javnomnenjskih anket se je v zadnjih letih sprejemljivost vožnje pod vplivom alkohola med splošno javnostjo znižala (AVP, 2015). Vožnja pod vplivom alkohola se zdi največji problem prometne varnosti več kot 20 % anketirancev, med njimi bolj ženske, mlajši, z višjo stopnjo izobrazbe, poklicni vozniki ter prebivalci podeželja. Znižanje dovoljene stopnje alkohola v krvi na 0,0 promila podpira 61,2 % anketiranih. Dobra tretjina (36,4 %) jih je proti. Med nepodporniki nekoliko bolj izstopajo moški, anketiranci v starostni skupini od 46 do 60 let, vozniki osebnega vozila, takšni, ki imajo voziško dovoljenje več kot 40 let in takšni, ki letno prevozijo med 5.000 in 20.000 kilometri. Namestitev alkoholnih ključavnic kot ukrep za voznike, ki so že vozili pod vplivom alkohola, podpira kar 84,9 % anketiranih, slaba desetina jih je proti (9,5 %).

---

5. NAČRTOVANI UKREPI – 6. – 12. novembra ter 11. do 24. decembra 2017

V času akcije v novembru 2017 so načrtovane aktivnosti medijske kampanje Slovenija piha 0,0, katere nosilce je Ministrstvo za zdravje. V tem obdobju bodo izvedene različne medijske aktivnosti, nagrajevanje voznikov s nagradnimi kuponi, ki med nadzorom ne bodo pod vplivom alkohola (0,0 šoferji) ter izvedba koncerta za nagrajene. Aktivnostim se bodo pridružile tudi Policija, Javna agencija RS za varnost prometa ter nevladne organizacije s svojimi aktivnostmi.

Javna agencija RS za varnost prometa bo v mesecu decembru povečala medijske aktivnosti v okviru kampanje Vozimo pametno s sloganom Premisli. Alkohol ubija! ter televizijskimi in radijskimi spoti, občestnimi opozorili ob avtocestah. Prav tako Javna agencija sofinancira projekte nevladnih organizacij za preprečevanje in zmanjšanje posledic prometnih nesreč zaradi vožnje pod vplivom alkohola, drog ali drugih psiho-aktivnih snovi. Skupno bo v letu 2017 podprla 7 projektov v skupni vrednosti 23.400,00 eur prav za področje alkohola in drog. Projekti, ki jih bomo sofinancirali so Aftertaxi Združenja DrogArt, Fotr fura Zavoda Vozim, Čista nula, čista vest Zavoda Varna pot, Mlad voznik – odgovoren voznik Društva Žarek upanja ter projekte Društva abstinent, Združenja Fortox za promocijo alkoholnih ključavnic ter Večetičnega kulturnega društva Bakovci.

Javna agencija RS za varnost prometa izvaja tudi rehabilitacijske programe za kršitelje, ki so vozili pod vplivom alkohola nad 0,52 mg/l ali drog. Letno se udeleži rehabilitacijskih programov približno 5.000 – 6.000 udeležencev, prevladujejo moški udeleženci, največkrat pa gre za udeležence edukacijskih delavnic (89 %).

Problematika alkohola v prometu bo izpostavljena tudi v okviru preventivnih dogodkov, ki jih bo izvajala AVP v okviru svojih aktivnosti. V izvedbi Društva Abstinent pa bo potekala tudi strokovna okrogla miza na temo problematike alkohola v prometu.

V času akcije bo potekal tudi poostren nadzor, tako s strani Policije nad alkoholiziranostjo udeležencev v prometu, s poudarkom na voznikih ter časovnem obdobju in okoljih, kjer je alkohol bolj prisoten. Prav tako pa bo potekal nadzor tudi nad ponujanjem in prodajo alkohola mladoletnim ter osebam pod vplivom alkohola ter nedovoljeni prodaji alkohola s strani inšpekcijskih služb.

6. MEDIJSKI NAČRT IN AKTIVNOSTI

V okviru akcije v juniju je načrtovano sporočilo za javnost, ki bo posredovano 6.11.2017 ter v začetku decembra 2017.

V okviru medijskega sporočanja so ključna sporočila namenjena:

- vožnja pod vplivom alkohola je nesprejemljiva, vsak udeleženec v prometu naj premisli, saj alkohol ubija
- dodatna pozornost je namenjena vožnji pod vplivom drog, podprta z novimi aktivnostmi
- alkohol je dejavnik tveganja tudi pri drugih udeležencih, predvsem pri pešcih, kolesarjih in motoristih je delež umrlih in poškodovanih v prometnih nesrečah povezanih z alkoholom visok
- med ciljnim skupinami so izpostavljeni predvsem mladi udeleženci (18 – 24 let), pa tudi starejši med 35 – 50 letom starosti

Načrtovane so različne medijske aktivnosti v okviru tiskanih medijev, spletnih medijev in socialnih omrežij ter radijskega oglaševanja. Uporabljena bodo medijska gradiva Premisli. Alkohol ubija. Vozimo pametno!.

7. ZAKLJUČEK

Alkohol je še vedno eden izmed ključnih dejavnikov tveganja za nastanek prometnih nesreč in je predvsem povezan z najhujšimi prometnimi nesrečami. V Sloveniji se delež alkoholiziranih povzročiteljev prometnih nesreč ne znižuje, prav tako je ponovno v porastu število nesreč s smrtnim izidom povezanih z alkoholom. Zato je ključno, da se vsi udeleženci v prometu zavedajo, da je alkohol v prometu nesprejemljiv.

Osnovni namen nacionalne akcije Alkohol je zmanjšati število alkoholiziranih povzročiteljev prometnih nesreč ter teže posledic teh nesreč. Z usklajenimi aktivnostmi vseh sodelujočih pristojnih ministrstev, Javne agencije RS za varnost prometa, Policije, inšpekcijskih služb in strokovnih institucij, ter v sodelovanju z nevladnimi organizacijami, želimo doseči skupne cilje zmanjšanja števila umrlih in poškodovanih zaradi alkohola v prometu.

mag. Igor Velov
DIREKTOR AVP